

UNIVERZITET U BEOGRADU
FAKULTET ZA SPECIJALNU
EDUKACIJU I REHABILITACIJU

UNIVERSITY OF BELGRADE
FACULTY OF SPECIAL EDUCATION
AND REHABILITATION

11.

MEĐUNARODNI
NAUČNI SKUP
„SPECIJALNA
EDUKACIJA I
REHABILITACIJA
DANAS”

11th

INTERNATIONAL
SCIENTIFIC
CONFERENCE
“SPECIAL
EDUCATION AND
REHABILITATION
TODAY”

ZBORNİK REZIMEA

BOOK OF ABSTRACTS

Beograd, Srbija
29-30. oktobar 2021.

Belgrade, Serbia
October, 29-30th, 2021

UNIVERZITET U BEOGRADU – FAKULTET ZA
SPECIJALNU EDUKACIJU I REHABILITACIJU

UNIVERSITY OF BELGRADE – FACULTY OF
SPECIAL EDUCATION AND REHABILITATION

11. MEĐUNARODNI NAUČNI SKUP
SPECIJALNA EDUKACIJA I REHABILITACIJA DANAS
Beograd, 29–30. oktobar 2021. godine

Zbornik rezimea

11th INTERNATIONAL SCIENTIFIC CONFERENCE
SPECIAL EDUCATION AND REHABILITATION TODAY
Belgrade, October, 29–30th, 2021

Book of Abstracts

**11. MEĐUNARODNI NAUČNI SKUP
SPECIJALNA EDUKACIJA I REHABILITACIJA DANAS
Beograd, 29-30. oktobar 2021. godine
Zbornik rezimea**

**11th INTERNATIONAL SCIENTIFIC CONFERENCE
SPECIAL EDUCATION AND REHABILITATION TODAY
Belgrade, October, 29-30th, 2021
Book of Abstracts**

IZDAVAČ / PUBLISHER

Univerzitet u Beogradu – Fakultet za specijalnu edukaciju i rehabilitaciju
University of Belgrade – Faculty of Special Education and Rehabilitation

ZA IZDAVAČA / FOR PUBLISHER

Prof. dr Gordana Odović, v.d. dekana

GLAVNI I ODGOVORNI UREDNIK / EDITOR-IN-CHIEF

Prof. dr Branka Jablan

UREDNICI / EDITORS

Prof. dr Irena Stojković
Doc. dr Bojan Dučić
Doc. dr Ksenija Stanimirov

RECENZENTI / REVIEWERS

Prof. dr Sonja Alimović
Sveučilište u Zagrebu – Edukacijsko rehabilitacijski fakultet, Zagreb, Hrvatska
Doc. dr Ingrid Žolgar Jerković
Univerzitet u Ljubljani – Pedagoški fakultet Ljubljana, Slovenija
Prof. dr Vesna Vučinić, prof. dr Goran Jovanić, doc. dr Aleksandra Pavlović
Univerzitet u Beogradu – Fakultet za specijalnu edukaciju i rehabilitaciju

LEKTURA I KOREKTURA / PROOFREADING AND CORRECTION

Maja Ivančević Otanjac, predavač

DIZAJN I OBRADA / DESIGN AND PROCESSING

Biljana Krasić
Mr Boris Petrović
Zoran Jovanković

Zbornik rezimea biće publikovan u elektronskom obliku

Book of abstracts will be published in electronic format

Tiraž / Circulation: 200

ISBN 978-86-6203-149-5

ZNAČAJ SOCIJALNIH VEŠTINA ZA USPEŠNO FUNKCIONISANJE UČENIKA SA LAKOM INTELKTUALNOM OMETENOŠĆU U ŠKOLI – PERSPEKTIVA NASTAVNIKA*

Slobodan Banković**, Branislav Brojčin, Mirjana Đorđević, Aleksandra Đurić-Zdravković

Univerzitet u Beogradu – Fakultet za specijalnu edukaciju i rehabilitaciju, Srbija

Uvod: Učenicima sa intelektualnom ometenošću je često potrebna podrška u razvoju socijalnih veština. Stoga je važno sagledati nastavničku perspektivu u pogledu značaja pojedinih socijalnih veština za uspešno funkcionisanje učenika.

Cilj: Cilj rada je da se utvrdi koliki značaj nastavnici pridaju asertivnosti, kooperativnosti i samokontroli u uspešnom funkcionisanju učenika sa lakom intelektualnom ometenošću u školskom kontekstu.

Metode: Petnaest nastavnika iz srednjih škola za učenike sa smetnjama u razvoju procenjivalo je koliko su pojedine socijalne veštine značajne za uspešno funkcionisanje određenog učenika u njihovom odeljenju. Prikupljeni su podaci za 67 učenika sa lakom intelektualnom ometenošću. Za procenu važnosti socijalnih veština korišćena je Skala za procenu socijalnih veština, nastavničke verzije Sistema za procenu socijalnih veština (Social Skills Rating System).

Rezultati: Najviša prosečna vrednost skorova zabeležena je na domenu Samokontrola ($AS=14,48$; $SD=3,54$), nešto niža na domenu Kooperacija ($AS=13,91$; $SD=4,19$), a najniža na Asertivnosti ($AS=12,80$; $SD=3,63$). Primenom t-testa uparenih uzoraka utvrđene su statistički značajne razlike između skorova na domenu Asertivnost i skorova na domenima Kooperacija ($t=3,793$; $p=0,000$) i Samokontrola ($t=-5,986$; $p=0,000$). Nadalje, primenom t-testa nezavisnih uzoraka registrovane su statistički značajne razlike u nastavničkoj percepciji važnosti socijalnih veština kod dečaka i devojčica sa intelektualnom ometenošću na domenu Kooperacije ($t=-3,903$; $p=0,000$) i Samokontrole ($t=-2,569$; $p=0,013$).

Zaključak: Dobijeni rezultati pokazuju da nastavnici srednjih škola za učenike sa smetnjama u razvoju, kada su u pitanju učenici sa intelektualnom ometenošću (naročito devojčice), veći značaj pridaju veštinama potrebnim za kontrolisanje sopstvenog ponašanja i saradnju, nego asertivnosti učenika. Ovakvi rezultati pokazuju da nastavnici cene veštine učenika koje omogućavaju neometano izvođenje nastave, ali istovremeno upućuju na to da značajno manje vrednuju veštine učenika koje su, na primer, potrebne za iniciranje komunikacije ili prikladno izražavanje neslaganja.

Ključne reči: *asertivnost, kooperacija, samokontrola, laka intelektualna ometenost*

* Rad je nastao kao rezultat istraživanja na projektu „Socijalna participacija osoba sa intelektualnom ometenošću“ (br. 179017) koji finansira Ministarstvo prosvete, nauke i tehnološkog razvoja Republike Srbije.

** slobodan2008@yahoo.com

THE IMPORTANCE OF SOCIAL SKILLS FOR SUCCESSFUL FUNCTIONING OF STUDENTS WITH MILD INTELLECTUAL DISABILITY IN SCHOOL – TEACHER PERSPECTIVE*

Slobodan Banković, Branislav Brojčin, Mirjana Đorđević, Aleksandra Đurić-Zdravković

University of Belgrade – Faculty of Special Education and Rehabilitation, Serbia

Introduction: Students with intellectual disability often need support in developing social skills. Therefore, it is important to look at teachers' perspective in terms of the importance of certain social skills for the successful functioning of students.

Aim: The aim of this paper is to determine how much importance teachers attach to assertiveness, cooperation and self-control in the successful functioning of students with intellectual disability in the school context.

Method: Fifteen high school teachers for students with disabilities assessed how important certain social skills were for successful functioning of a particular student in their class. Data were collected for 67 students with mild intellectual disability. The Social Skills Assessment Scale, a teacher version of the Social Skills Rating System, was used to assess the importance of social skills.

Results: The highest average value of scores was recorded in the Self-control domain ($M=14.48$; $SD=3.54$), slightly lower in the Cooperation domain ($M=13.91$; $SD=4.19$), and the lowest in Assertiveness ($M=12.80$; $SD=3.63$). Using paired samples t-test, statistically significant differences were found between the scores on the Assertiveness domain, on the one hand, and the Cooperation ($t=3.793$; $p=.000$) and Self-control ($t=-5.986$; $p=.000$) domains on the other. Furthermore, using independent samples t-test, statistically significant differences were registered in teachers' perception of the social skills importance in boys and girls with intellectual disability in the Cooperation ($t=-3.903$; $p=.000$) and Self-Control ($t=-2.569$; $p=.013$) domain.

Conclusion: The obtained results show that, when it comes to students with intellectual disability (especially girls), teachers from high schools for students with disabilities attach more importance to the skills needed for controlling their own behavior and cooperation, than the assertiveness of students. These results show that teachers value the skills of students that enable unhindered teaching, but at the same time indicate that they value the skills of students that are, for example, needed to initiate communication or appropriate expression of disagreement significantly less.

Keywords: *assertiveness, cooperation, self-control, mild intellectual disability*

* This paper is a result of the project “Social participation of persons with intellectual disabilities” (No. 179017) financed by the Ministry of Education, Science and Technological Development of the Republic of Serbia.